

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων
Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες
μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)*

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και
την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
Κλιματική αλλαγή-Φυσικές καταστροφές, Πολιτική Προστασία

Προστάτεψε το δάσος-είναι πηγή ζωής

Δήμου Μαρία
Ζουμπουλή-Ματέλη Μυρσίνη
Φιλιανού Κατερίνα

Φιλοσοφία –Σκοπιμότητα προγράμματος

Το παρόν πρόγραμμα ανήκει στη θεματική « Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη» σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου (ΙΕΠ, 2014). Σύμφωνα με την σύγχρονη οπτική της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, η οποία αναγνωρίζεται ως Εκπαίδευση για την Αειφορία, το περιβάλλον δεν αντιμετωπίζεται απλώς ως πηγή γνώσης αλλά γίνεται κατανοητό ως σύστημα ισορροπιών και σχέσεων και ο κεντρικός στόχος της είναι ο ενεργός πολίτης (ΙΕΠ, 2014). Ο εκπαιδευτικός έχει το ρόλο του συνερευνητή στις διαδικασίες εντοπισμού, διερεύνησης και ανάλυσης των σχετικών θεμάτων, του υποστηρικτή και διευκολυντή για την ανάληψη πρωτοβουλιών, διερεύνησης και δράσης από τα παιδιά, μαζί με τα παιδιά, και σε συνεργασία με το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Οι δράσεις για την προσέγγιση ζητημάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης αφορούν τη διασύνδεση των γνώσεων με οικείες πρακτικές καθημερινής ζωής των μαθητών/τριών, την ανάληψη πρωτοβουλιών καθώς και την αναδιαμόρφωση των στάσεων των μαθητών/τριών προς το περιβάλλον. Η αξιολόγηση των σχετικών δράσεων στηρίζεται κυρίως σε διαδικασίες αυτοαξιολόγησης, οι οποίες εφαρμόζονται από τους ίδιους μαθητές/τριες σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο με την υποστήριξη του/της εκπαιδευτικού.

Βασικός σκοπός του προγράμματος είναι η ευαισθητοποίηση, η εκπαίδευση και η αλλαγή συμπεριφοράς των μαθητών/τριών σε θέματα που αφορούν το περιβάλλον και συγκεκριμένα στο δασικό οικοσύστημα. Τα δάση διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη μείωση του κινδύνου φυσικών καταστροφών, όπως πλημμύρες, ξηρασίες, κατολισθήσεις και άλλα ακραία γεγονότα. Σε παγκόσμιο επίπεδο, τα δάση μετριάζουν την κλιματική αλλαγή μέσω δέσμευσης άνθρακα, συμβάλλουν στην ισορροπία οξυγόνου, διοξειδίου του άνθρακα και υγρασίας στον αέρα.

Οι επιμέρους στόχοι του προγράμματος είναι: η ανάδειξη των σχέσεων και αλληλεπιδράσεων φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, ο εντοπισμός των ανθρωπινων δραστηριοτήτων που υποβαθμίζουν ή απειλούν το φυσικό περιβάλλον και η ανάδειξη προληπτικών μέτρων, μέσα από διαδικασίες επίλυσης προβλήματος, διερευνητικής μάθησης, αρχές διαφοροποιημένες διδασκαλίας και περιγραφικής αξιολόγησης.

Το πρόγραμμα επίσης ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ μαθητών, εκπαιδευτικών, γονέων, της τοπικής κοινωνίας καθώς και τη συνεργασία με ειδικούς επιστήμονες για την επίτευξη αποτελεσματικής περιβαλλοντικής δράσης. Στοχεύει στην καλλιέργεια των Δεξιοτήτων Μάθησης του 21^{ου} αιώνα, των Δεξιοτήτων Ζωής, των Δεξιοτήτων του Νου και των Ψηφιακών Δεξιοτήτων.

Βιβλιογραφία

ΙΕΠ (2014). Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου. «ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα) – Νέο Πρόγραμμα Σπουδών».

Πληροφορίες υλοποίησης: προαπαιτούμενες γνώσεις, προετοιμασία υλικού

Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών/τριών

- Να αποκωδικοποιούν πληροφορίες που δίνονται μέσα από εικόνες.
- Να έχουν αναπτύξει βασικές δεξιότητες χρήσης του Η/Υ, όπως: τη χρήση του πληκτρολογίου, τη χρήση του ποντικιού, τη μετακίνηση εικόνων ή αντικειμένων με τη μέθοδο drag και drop (πατάω, σέρνω, αφήνω) καθώς και με την αποθήκευση αρχείων στον Υπολογιστή.
- Να έχουν εξοικειωθεί με την αναζήτηση και την οργάνωση πληροφοριών στο διαδίκτυο.
- Να έχουν έρθει σε επαφή με τον Εθνικό Συσσωρευτή Εκπαιδευτικού Περιεχομένου Φωτόδενδρο
- Να έχουν έρθει σε επαφή με πολυτροπικά κείμενα
- Να έχουν εξοικειωθεί με τη δημιουργία ψηφιακής αφίσας αξιοποιώντας λογισμικά δημιουργίας αφίσας (εφόσον οι μαθητές/τριες αποφασίσουν να δημιουργήσουν ψηφιακή αφίσα)

Προετοιμασία Υλικού

- Υπολογιστής και σύνδεση στο διαδίκτυο
- Ψηφιακή φωτογραφική μηχανή

Περιγραφή επτά Εργαστηρίων

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ			
ΣΧΟΛΕΙΟ	Νηπιαγωγείο Ταξιαρχών Λέσβου	Τμήμα	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2022-23
Θεματική	Φροντίζω το Περιβάλλον	Υποθεματική	Κλιματική αλλαγή-Φυσικές καταστροφές, Πολιτική Προστασία
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Νηπιαγωγείο		
Τίτλος	Προστάτεψε το δάσος-είναι πηγή ζωής		
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	Δεξιότητες μάθησης του 21 ^{ου} αιώνα Δεξιότητες Ζωής Δεξιότητες του Νου Ψηφιακές δεξιότητες		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Φυσικές καταστροφές: πρόληψη και προστασία		

1^ο εργαστήριο

Ας ξανασυστηθούμε-Δημιουργούμε το συμβόλαιο της ομάδας μας

Προσδωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21 αιώνα (4Cs), να μοιραστούν εμπειρίες, να αναδείξουν το πρόβλημα, να κατανοήσουν την αξία των συμμαθητών και συμμαθητριών τους ως συνεργατών [καλλιέργεια κριτικής σκέψης], να δημιουργήσουν ομάδες, να μάθουν να συνεργάζονται και να διαμορφώνουν κανόνες στις ομάδες μέσα από τη θετική αλληλεπίδραση και την ενεργητική συμμετοχή των μελών της ομάδας.

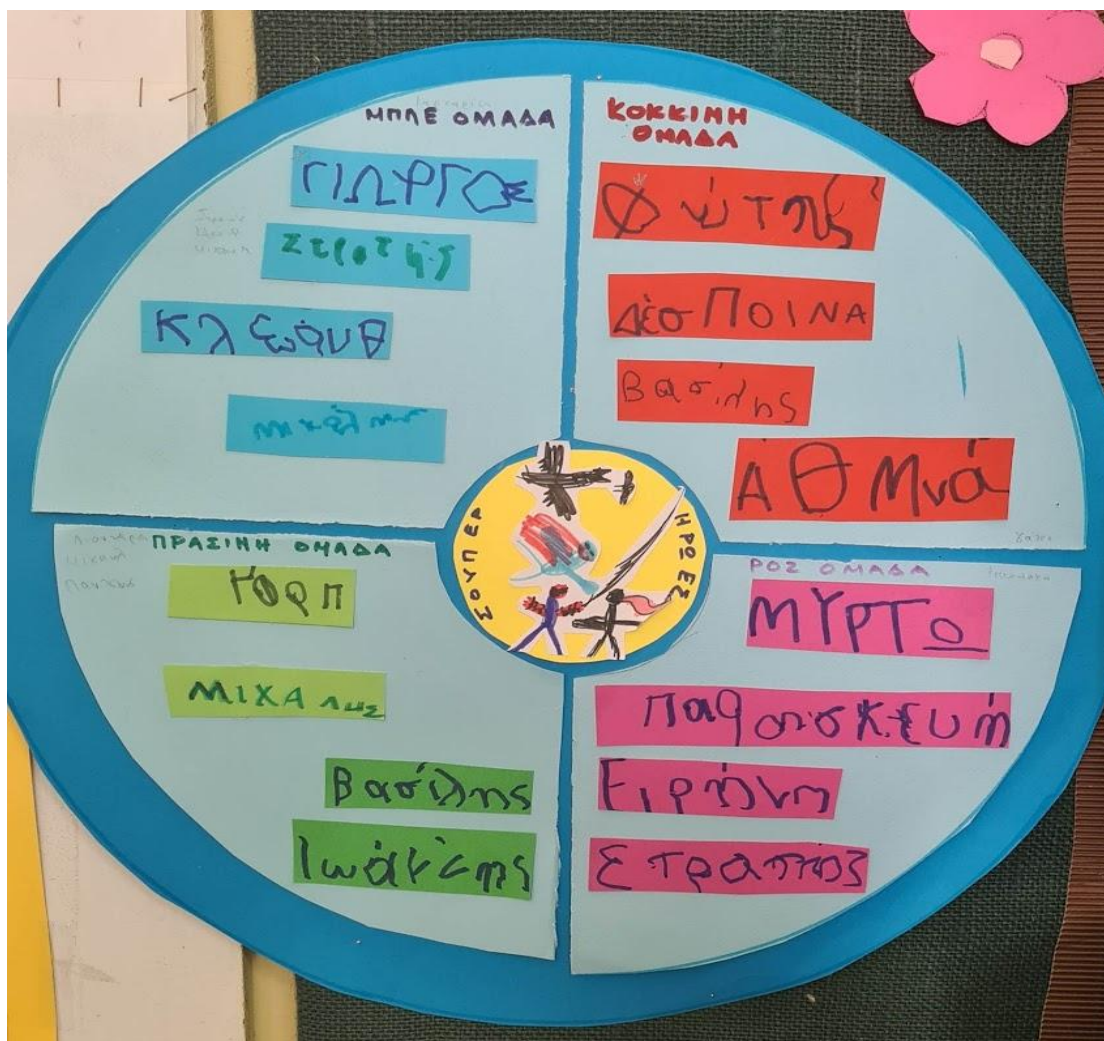
1^η δραστηριότητα

Το ερέθισμα δόθηκε από ένα μαθητή που επισκέφτηκε το δάσος με τους γονείς του. Ο ενθουσιασμός του ήταν μεγάλος αλλά και προβληματισμός του για το πού βρέθηκαν τόσα σκουπίδια. Όλα τα παιδιά είχαν μια εμπειρία να μοιραστούν.

2^η δραστηριότητα

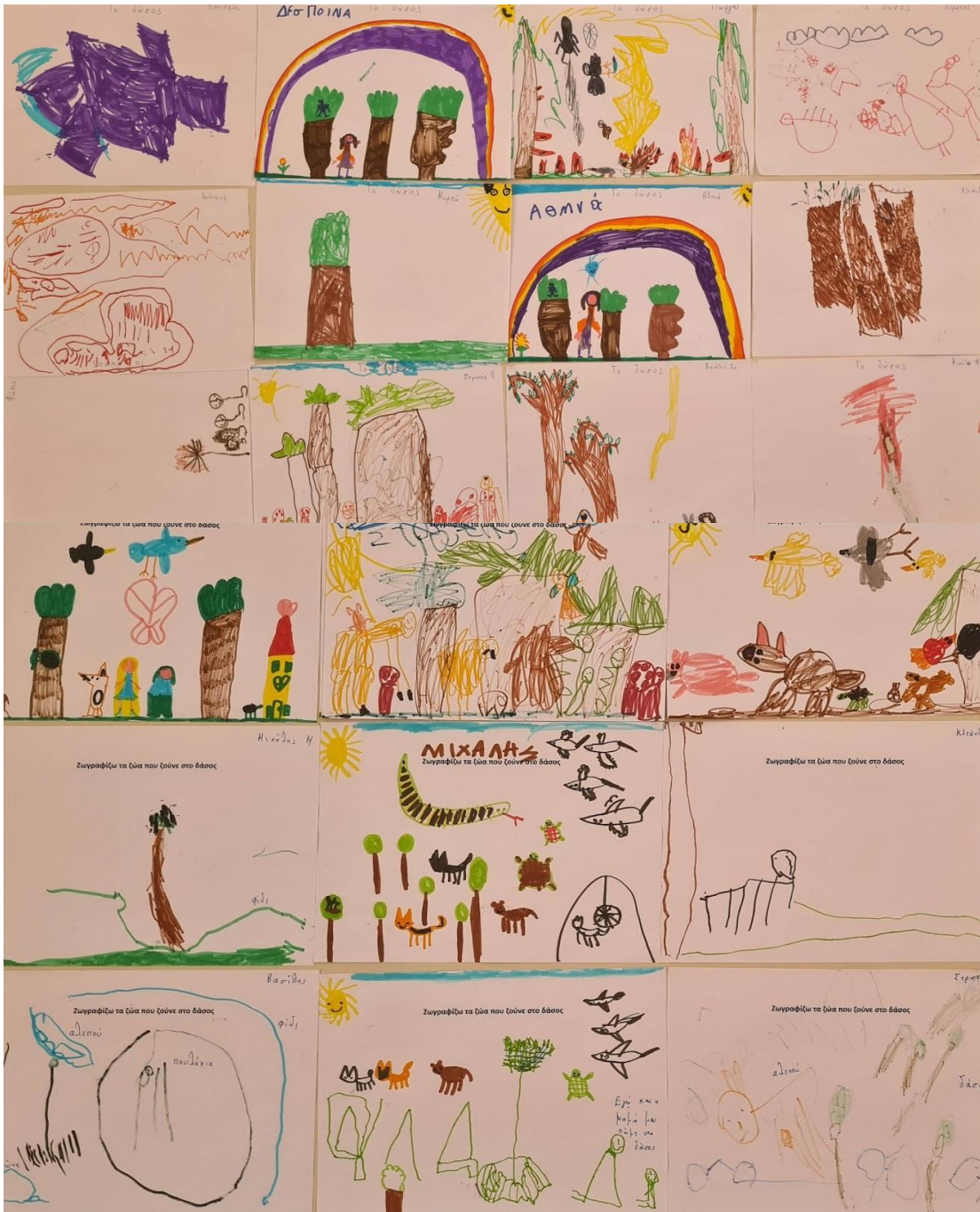
Έτσι αποφασίσαμε να χωριστούμε σε ομάδες για να διαμορφώσουμε το πλαίσιο δράσης.

Ο τρόπος δημιουργίας των ομάδων ήταν τυχαίος. Μοιράσαμε στο πάτωμα συλλαβές λέξεων σχετικές με το δάσος. Η νηπιαγωγός είχε φροντίσει οι λέξεις να αποτελούνται από τέσσερις συλλαβές. Μέσα από ένα παιχνίδι κίνησης τα παιδιά που πήραν συλλαβές που άνηκαν στην ίδια λέξη έγιναν ομάδα. Έτσι δημιουργήθηκαν τέσσερις ομάδες. Τα παιδιά έδωσαν στην ομάδα τους ένα όνομα και όρισαν τους κανόνες που θα διέπουν την ομάδα.

3^η δραστηριότητα

Συναποφασίσαμε με τα παιδιά, να αναζητήσουμε πληροφορίες και στο διαδίκτυο, μέσα από βίντεο και φωτογραφικό υλικό. Το πρώτο βίντεο που παρακολουθήσαμε ήταν: «ΤΟ ΔΑΣΟΣ» <https://www.youtube.com/watch?v=l2cKbUGn4wo&t=25s> Στη συνέχεια, προσπαθήσαμε να δώσουμε απαντήσεις στα ερωτήματα που τέθηκαν στην πρώτη δραστηριότητα. Έπειτα παρακολουθήσαμε ένα βίντεο με τίτλο βόλτα στο δάσος και ζωγράψαν αυτά που είδαν και άκουσαν https://www.youtube.com/watch?v=50TR_M_jpeQ&t=19s

2^ο εργαστήριο Μικροί Εξερευνητές

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21 αιώνα (4Cs), να έρθουν σε επαφή με το δάσος και τη φύση, να μάθουν να εξερευνούν, να παρατηρούν, να συλλέγουν υλικό και να καταγράφουν.

1^η δραστηριότητα

Οι μαθητές και η νηπιαγωγός στα πλαίσια συνεργασίας του νηπιαγωγείου μας με το ΚΠΕ Ασωμάτων αποφασίσαμε να επισκεφτούμε το δάσος της Μεγάλη λίμνης και να συλλέξουμε υλικό. Πρώτα όμως φτιάξαμε με την τεχνική της ιδεοθύελας τον δεκάλογο του καλού επισκέπτη στο δάσος. Η νηπιαγωγός κατέγραψε τις ιδέες.

1. Όταν είμαι στο δάσος μιλώ με χαμηλή φωνή για να μην τρομάζουν τα πουλιά και τα ζώα.
2. Μέσα στο δάσος υπάρχουν πολλά σπάνια αγριολούλουδα. Για να μην εξαφανιστούν προσέχω να μην τα πατώ και να μην τα κόβω.
3. Προσέχω να μην τα πατάω τα σκαθάρια και τις αραχνούλες.
4. Δεν χαράζω τον κορμό του δέντρου γιατί πληγώνεται.
5. Στο δάσος αφήνουμε μόνο την αγάπη μας.
6. Μαζεύω τα μπουκάλια, τα χαρτιά και τα πετώ στο πρώτο καλάθι σκουπιδιών που θα βρω.
7. Οι φωλιές των πουλιών είναι τα σπίτια τους. Δεν τις καταστρέφω.
8. Οι πεταλούδες είναι για να πετάνε από λουλούδι σε λουλούδι. Όταν κόβω τα φτερά τους γίνονται δικές μου, αλλά δεν είναι πια πεταλούδες.
9. Όταν αντιληφθώ εστία φωτιάς ειδοποιώ αμέσως την Πυροσβεστική Υπηρεσία (199).
10. Φεύγοντας παίρνω μόνο φωτογραφίες και αφήνω πίσω μου μόνο τα ίχνη από τα παπούτσια μου

Μοιράσαμε ρόλους στις ομάδες και προετοιμαστήκαμε για την επίσκεψη.

2^η δραστηριότητα

Κατά την άφιξη μας προμηθεύσαμε τα παιδιά, γάντια και σακούλες για την συλλογή υλικού. Επίσης τους τονίσαμε ότι πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί για να μην διαταράξουμε την λειτουργία του οικοσυστήματος. Κατά την επίσκεψη μας στο δάσος χωριστήκαμε στις ήδη υπάρχουσες ομάδες και η καθεμιά έπρεπε να συλλέξει υλικό από ξερά χόρτα, ξερά κλαδιά, ξερά φύλλα, πευκοβελόνες, όπως και πλαστικά μπουκάλια, χαρτιά, χάρτινα κουτιά, τηρώντας τα μέτρα προστασίας. Η εκπαιδευτικός όση ώρα εξελισσόταν η δραστηριότητα, παρατηρούσε και φωτογράφιζε.

3^ο εργαστήριο Το δάσος ο πιο καλός μας φίλος, απειλείται

Προσδωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21 αιώνα (4Cs), να επεξεργάζονται και να αναλύουν τα στοιχεία που συνέλεξαν. Να αναγνωρίζουν τα οφέλη του δάσους και να λαμβάνονται ότι κάποιες ανθρώπινες δραστηριότητες δημιουργούν κινδύνους για το δάσος.

1^η δραστηριότητα

Με την επιστροφή μας στην τάξη οι μαθητές ζωγραφίζουν την εμπειρία τους από την επίσκεψη και να παρουσιάσουν τη ζωγραφιά τους στους συμμαθητές τους.

Κάθε ομάδα παρουσιάζει το αποτέλεσμα της εξερεύνησης τους στο δασάκι. Στη συνέχεια καλούνται οι ομάδες να συνεργαστούν και να δημιουργήσουν μια μακέτα του δασικού οικοσυστήματος με υλικά που συνέλλεξαν.

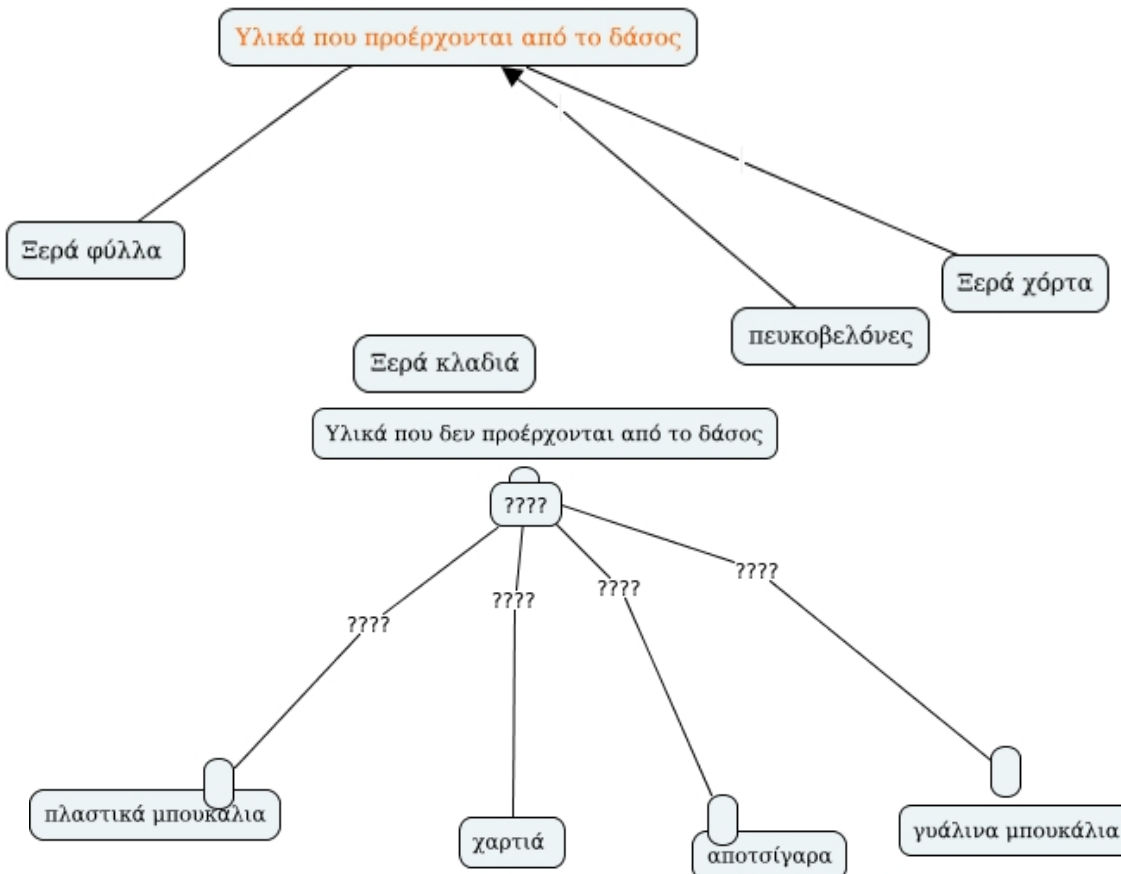

Μόλις οι μαθητές τελειώσουν την εργασία τους μπορούν να παρακολουθήσουν ένα τραγούδι για μουσικοκινητική δραστηριότητα «Βόλτα στο δάσος» <https://video.link/w/SeOyc> στο διαδίκτυο.

2^η δραστηριότητα

Στη συνέχεια τίθεται το ερώτημα από τον/την εκπαιδευτικό: «Ποιά από αυτά τα υλικά που συλλέξατε προέρχονται από το δάσος και ποια δεν προέρχονται;» Δημιουργούνται δύο εννοιολογικοί χάρτες.

Μετά από διεξοδική συζήτηση καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι τα σκουπίδια που αφήνουν οι άνθρωποι από το πικ-νικ και από το ψήσιμο, μολύνουν το περιβάλλον και επειδή ανάβουν και καίγονται εύκολα (εύφλεκτα υλικά) μπορεί να πάρει φωτιά το δάσος.

Τα παιδιά ανά δύο στον Υπολογιστή παίζουν ένα παιχνίδι στο Φωτόδενδρο. <http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-11018>

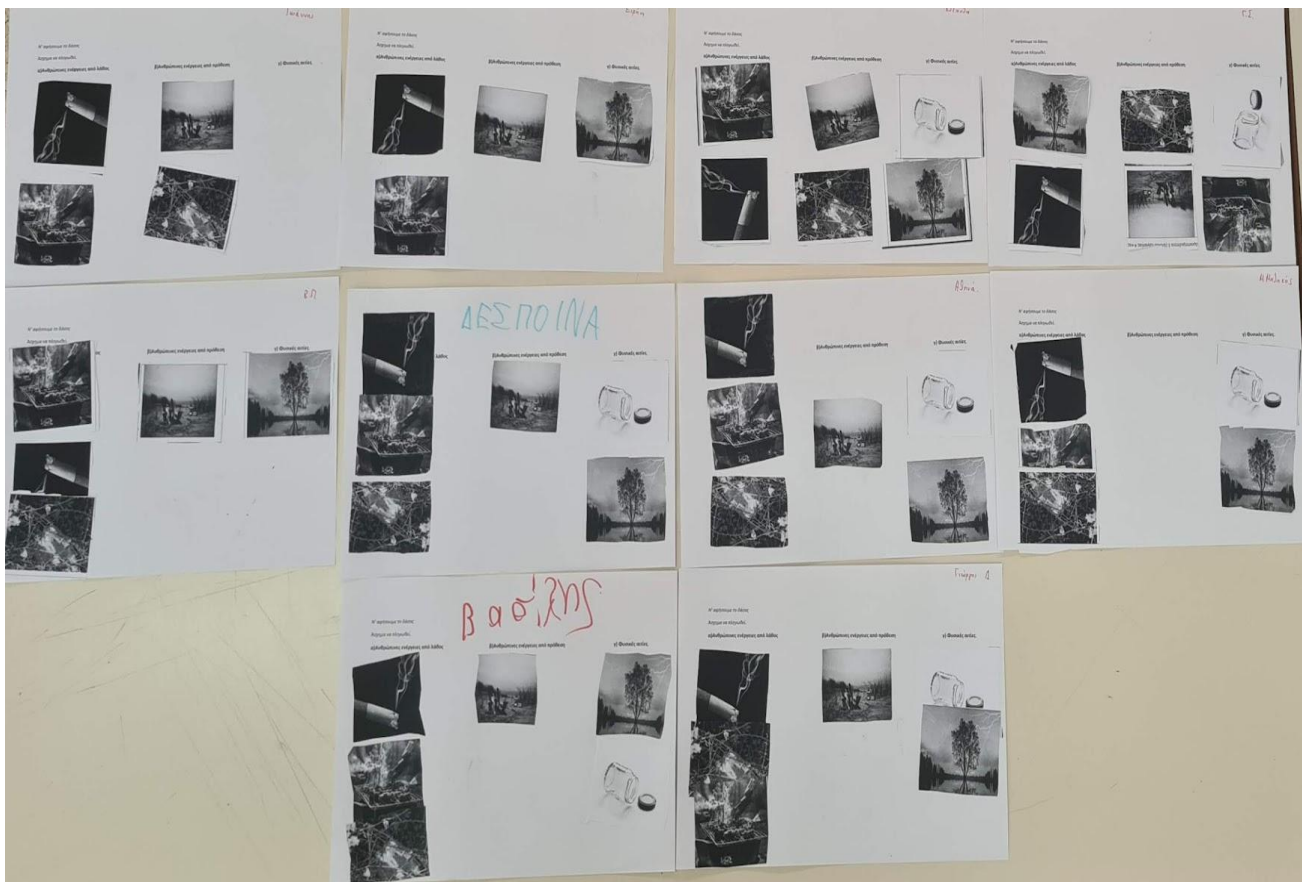
4^ο εργαστήριο

Το δάσος καίγεται

Προσδωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21 αιώνα (4Cs), να αναδειχθούν οι σχέσεις και αλληλεπιδράσεις φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Να εντοπίσουν τις ανθρώπινες δραστηριότητες που υποβαθμίζουν ή απειλούν το φυσικό περιβάλλον και να ενημερωθούν για την ύπαρξη και ανάδειξη προληπτικών μέτρων, μέσα από διαδικασίες επίλυσης προβλήματος, διερευνητικής μάθησης.

Η εκπαιδευτικός προβάλλει ένα βίντεο για να παρακολουθήσουν οι μαθητές/τριες τα οφέλη του δάσους αλλά και για τους κινδύνους καταστροφής του. <https://video.link/w/drOyc> Μετά την παρακολούθηση του βίντεο, τίθενται ερωτήσεις από τον/την εκπαιδευτικό: ποιά νομίζετε ότι είναι τα οφέλη του δάσους; πού οφείλονται οι πυρκαγιές στο δάσος; εκτός από τις ανθρώπινες δραστηριότητες που αλλού οφείλονται; τι συμβαίνει όταν το δάσος παίρνει φωτιά; η καταστροφή ενός δάσους τι συνέπειες έχει για τη ζωή του ίδιου του δάσους αλλά και για τη ζωή του ανθρώπου; με ποιούς τρόπους μπορούμε να βοηθήσουμε; Αφού συζητήσουμε για τις αιτίες που κινδυνεύει το δάσος, η νηπιαγωγός παρουσιάζει σε κάθε ομάδα καρτέλες και ζητά να τις ταξινομήσουν σε τρεις κατηγορίες: α) Ανθρώπινες ενέργειες από λάθος, επειδή δε γνωρίζουμε ή αδιαφορούμε. β) Ανθρώπινες ενέργειες από πρόθεση γ) Φυσικές αιτίες.

2^η δραστηριότητα

Στη συνέχεια η εκπαιδευτικός ζητά από κάθε παιδί να ζωγραφίσει τρόπους προστασίας των δασών από την πυρκαγιά. Μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής ψηφιακής αφήγησης storyjumper οι μαθητές εισάγουν τις ζωγραφιές τους και με την υποστήριξη της νηπιαγωγού δημιουργούν ένα ψηφιακό βιβλίο.

<https://app.bookcreator.com/library/-NWgXgvRL46Qjv3n-0gi>

5^ο εργαστήριο
Προσκαλούμετην
Πυροσβεστική Υπηρεσία

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21 αιώνα (4Cs), να έρθουν σε επαφή με το επάγγελμα του πυροσβέστη, να προσκαλέσουν ειδικούς για να πληροφορηθούν για τα προληπτικά μέτρα προκειμένου να περιοριστούν οι πιθανότητες εκδήλωσης πυρκαγιάς. Να γνωρίσουν τη έννοια του εθελοντισμού και ατομικής ευθύνης. Να μάθουν να καλούν τον αριθμό 199 σε περίπτωση πυρκαγιάς.

1^η δραστηριότητα

Με αφορμή το παραπάνω βίντεο αποφασίσαμε να καλέσουμε ένα πυροσβέστη να μας μιλήσει για τη δουλειά του, την προσφορά της υπηρεσίας του και πότε μπορούμε να την καλέσουμε. Μας έδειξε την στολή του, τον εξοπλισμό του ,τα διαφορετικά πυροσβεστικά οχήματα ,τα εναέρια μέσα πυρόσβεσης. Μας εξήγησε παράλληλα και τις ενέργειες που πρέπει να γίνονται και από την πολιτεία και από τους πολίτες για να μην κινδυνεύουν τα δάση. (Απομάκρυνση ξερών χόρτων,επιτήρηση των δασών από εθελοντέςκ.λ.

2^η δραστηρότητα

Από τις επιπλέον πληροφορίες που πήραμε από τον Πυροσβέστη μάθαμε ότι για να περιορισθεί η καταστροφή εξαιτίας της φωτιάς λαμβάνεται ένας αριθμός προληπτικών μέτρων και ότι σε περίπτωση εκδήλωσης μιας πυρκαγιάς καλούμε την Πυροσβεστική Υπηρεσία στον αριθμό 199. Τον δημιουργήσαμε με διάφορους τρόπους.

3^η δραστηριότητα

Παιχνίδι δεξιοτήτων στον διαδραστικό πίνακα του σχολείου. Μετακινώ τον πυροσβέστη, ώστε να φτάσει στο φλεγόμενο σπίτι, αποφεύγοντας τα εμπόδια.

<https://wordwall.net/resource/8158769/%CE%BF->

[%CF%80%CF%85%CF%81%CE%BF%CF%83%CE%B2%CE%AD%CF%83%CF%84%CE%B7%CF%82](https://wordwall.net/resource/8158769/%CE%BF-%CF%80%CF%85%CF%81%CE%BF%CF%83%CE%B2%CE%AD%CF%83%CF%84%CE%B7%CF%82)

6^ο εργαστήριο Αναλαμβάνουμε δράση

Προσδωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21 αιώνα (4Cs), να προβούν σε μια καμπάνια ενημέρωσης των γονέων, των συμμαθητών τους, των μαθητών/τριών άλλων νηπιαγωγείων και της τοπικής κοινωνίας.

1^η δραστηριότητα

Η νηπιαγωγός θέτει τον προβληματισμό: «Τι μπορούμε να κάνουμε εμείς για να προστατεύσουμε το δάσος;». Με την τεχνική της ιδεοθύελλας οι μαθητές αποφασίζουν να προβούν σε μια καμπάνια με στόχο να ενημερώσουν τους γονείς τους, τους συμμαθητές τους από τη διπλανή τάξη, τους μαθητές άλλων νηπιαγωγείων και την τοπική κοινωνία για τους τρόπους προστασίας του δάσους ώστε να ευαισθητοποιηθούν για την αλλαγή κάποιων συνηθειών που δημιουργούν κινδύνους στο δάσος. Οι μαθητές αποφασίζουν να δημιουργήσουν μια ψηφιακή αφίσα. Με την βοήθεια της νηπιαγωγού επιλέγουν εικόνες από το διαδίκτυο. Προσθέτουν τα δικά τους μηνύματα και φτιάχνουν την αφίσα αξιοποιώντας το λογισμικό (<https://www.postermywall.com/>

7^ο εργαστήριο Αξιολόγηση- Αναστοχασμός

Προσδωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21 αιώνα (4Cs), να αναστοχαστούν επί της διαδικασίας
1^η δραστηριότητα

Αξιολόγηση: «**Τότε νόμιζα – Τώρα ξέρω**»: οι μαθητές αποτιμούν το πρόγραμμα και την ολοκλήρωση του εργαστηρίου, ξεκινώντας με αυτά που γνώριζαν στην αρχή σε αντιπαραβολή με όσα έχουν κατακτήσει με την ολοκλήρωση του προγράμματος.

Δημιουργήσαμε τον τελικό εννοιολογικό χάρτη με στόχο την καταγραφή και τεκμηρίωση της νεοαποκτηθείσας γνώσης των παιδιών. Η σύγκριση των εννοιολογικών χαρτών (αρχικών και τελικού) κινητοποιούν τις μεταγνωστικές διεργασίες μέσω του αναστοχασμού. Οι μαθητές αναστοχάζονται σχετικά με την πορεία της διαδικασίας της μάθησης τους, τον εμπλουτισμό των πρότερων γνώσεων τους και αξιολογούν τη συνεισφορά τους στη μαθησιακή διαδικασία. Αξιοποιείται η ρουτίνα σκέψης « Τότε νόμιζα- Τώρα ξέρω»

ΤΙ ΜΑΘΑΜΕ ΓΙΑ ΤΟ ΔΑΣΟΣ

ΠΩΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΩ ΤΟ ΔΑΣΟΣ

ΤΑ ΔΕΝΤΡΑ ΕΙΝΑΙ ΖΩΝΤΑΝΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΠΟΛΛΩΝ ΖΩΩΝ

**ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΜΑΣ ΔΙΝΕΙ ΘΕΥΓΟΝΟ,ΧΑΡΤΙ,
 ΚΑΡΠΟΥΣ,ΒΟΤΑΝΑ**

ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΩΝ ΔΕΝΤΡΩΝ ΣΥΓΚΡΑΤΟΥΝ ΤΑ ΝΕΡΑ

ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ ΖΟΥΝΕ ΠΟΛΛΑ ΕΝΤΟΜΑ

